

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA MAZEPA c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 1115/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

10 mai 2007

DEFINITIVĂ

10/08/2007

Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Mazepa c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

DI J. CASADEVALL,

DI G. BONELLO,

DI K. TRAJA,

DI S. PAVLOVSKI,

DI J. ŠIKUTA,

Dna P. HIRVELĂ, *judcători*,

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 12 aprilie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 1115/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către dna Nina Mazepa („reclamantul”), la 2 august 2001.

2. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Pârlog.

3. Reclamantul a pretins, în special, că neexecutarea hotărârii judecătorești din 27 mai 1999 pronunțate în favoarea sa a încălcat drepturile sale garantate de articolul 6 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și că procedurile judiciare au fost nerezonabil de lungi.

1. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții (articolul 52 § 1 al Regulamentului Curții). La 1 decembrie 2005, o Cameră din cadrul acelei Secțiuni a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, ea a decis examinarea fondului cererii concomitent cu admisibilitatea acesteia.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1953 și locuiește în Chișinău. El este invalid de gradul doi.

6. Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

1. Procedurile inițiale

7. Reclamantul este proprietar al unei părți dintr-o casă în care vecinul (V.) este proprietarul celeilalte părți. V. a reconstruit partea sa de casă fără acordul prealabil al reclamantului și, în consecință, partea casei care aparține reclamantului a fost serios afectată.

8. La 11 februarie 1998, reclamantul a inițiat proceduri judiciare, solicitând de la V. compensarea prejudiciului cauzat. Bazându-se pe evaluarea prejudiciului cauzat casei reclamantului făcută de un expert, la 27 mai 1999, Judecătoria sectorului Buiucani i-a acordat suma de 12,635 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 1,054 euro (EUR) la acea dată). Hotărârea nu a fost contestată și a devenit irevocabilă și executorie 15 zile mai târziu.

9. Potrivit reclamantului, el a scris diferitor autorități de stat, solicitând executarea hotărârii, însă aceasta nu a fost executată. La 10 iulie 2000, reclamantul a informat Judecătoria sectorului Buiucani de neexecutarea hotărârii din 27 mai 1999 și i-a solicitat schimbarea modului de executare a hotărârii prin transmiterea către reclamant a părții din casă care aparținea lui V. El a subliniat că partea sa din casă a fost serios afectată și că prejudiciul s-a agravat odată cu trecerea timpului, cauzându-i un pericol real pentru viață. Reclamantul s-a bazat *inter alia* pe prevederile articolului 359 al Codului de procedură civilă (a se vedea paragraful 24 de mai jos).

10. La 13 aprilie 2001, Judecătoria sectorului Buiucani a admis cererea. La 4 iulie 2001, un nou titlu executoriu a fost transmis instanței, după care executorul a solicitat lui V. să se conformeze acestei hotărâri.

11. De asemenea, reclamantul a solicitat Curții Supreme de Justiție să strămute examinarea pricinilor sale împotriva lui V., inclusiv executarea hotărârii din 27 mai 1999, la o altă instanță, din cauza inactivității Judecătoriei sectorului Buiucani. La 7 februarie 2001, Curtea Supremă de Justiție a respins acea cerere ca nefondată.

12. La 7 mai 2001, Judecătoria sectorului Buiucani a pronunțat o hotărâre suplimentară prin care a acordat reclamantului prejudiciile (MDL 6,558), care urmau a fi plătite de V., pentru întârzierea în executarea hotărârii din 27 mai 1999. V. a contestat această hotărâre. La 12 septembrie 2001, Tribunalul Chișinău a casat acea hotărâre și a dispus rejudecarea cauzei.

13. La 11 ianuarie 2002, executorul judecătoresc a organizat o licitație pentru înstrăinarea părții din casă care aparținea lui V., însă nimeni nu a oferit prețul minim solicitat. În consecință, el a propus instanței judecătorești să admită cererea reclamantului cu privire la transmiterea acelei părți din casă în proprietatea lui, în contul datoriei lui V. față de el.

14. La 29 ianuarie 2002, Judecătoria sectorului Buiucani a admis cererea.

15. Paralel cu toate procedurile menționate mai sus, reclamantul a inițiat proceduri administrative în vederea anulării deciziei primăriei adoptate în anul 1996, prin care se confirma legalitatea reconstrucției casei lui V.. La 17 noiembrie 1999, Judecătoria sectorului Buiucani a admis acea cerere iar, la 5 iulie 2000, Tribunalul Chișinău a menținut această hotărâre. La 28 septembrie 2000, Curtea de Apel a casat cele două hotărâri cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care a respins pretențiile reclamantului.

2. Procedurile care au urmat după redeschidere

16. V. a depus o cerere de revizuire a hotărârilor din 27 mai 1999 și 29 ianuarie 2002, pe motiv că raportul de expertiză prin care a fost evaluat prejudiciul a fost semnat de un expert care nu avea calificarea necesară și că judecătoria de sector, în hotărârea sa din 27 mai 1999, s-a bazat pe acest raport. În raport erau incluse informații cu privire la nivelul de calificare al autorului acestuia, care a fost înregistrat de către Camera de Comerț ca deținând o licență de expert de gradul 1 (cel mai înalt), cu o experiență de lucru de 23 de ani. La 25 aprilie 2002, Judecătoria sectorului Buiucani a respins cererea lui V.

17. La 25 aprilie 2002, Tribunalul Chișinău a admis cererea lui V., a casat hotărârea din 27 mai 1999 și decizia din 13 aprilie 2001 (a se vedea paragrafele 8 și 10 de mai sus) și, pe motiv de lipsă de calificare adecvată a expertului, a dispus rejudecarea cauzei. Instanța a admis argumentul lui V. precum că el a aflat despre lipsa de calificare a expertului abia în luna decembrie a anului 2000 și, astfel, nu a omis termenul de trei luni prevăzut pentru depunerea cererii de revizuire. Reclamantul a informat Curtea despre casare printr-o scrisoare din 3 martie 2003.

18. La 12 noiembrie 2002, Judecătoria sectorului Buiucani a dispus întocmirea unui raport de expertiză. La o dată nespecificată în anul 2003, Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții („CERCON”, o instituție de stat) a prezentat instanței raportul său. Acesta a confirmat că, în urma reconstrucției părții din casă care aparținea lui V., care a fost efectuată cu încălcarea gravă a reglementărilor din domeniul construcțiilor, partea casei reclamantului a suferit deteriorări majore și a devenit nelocuibilă. După reparație, în perete au apărut noi fisuri, ceea ce însemna că procesul încă nu s-a stabilizat. Partea din casă care aparține lui V. a creat un pericol deosebit în caz de cutremur de pământ și, în consecință, partea din casă care aparține reclamantului și-a pierdut întreaga rezistență față de cutremurele de pământ. CERCON a stabilit că prejudiciul cauzat casei reclamantului era de MDL 109,920 (EUR 7,266).

19. Potrivit declarațiilor judecătorului responsabil de cauza reclamantului după revizuirea din 25 aprilie 2002, ședințele de judecată au fost amânate (cu o lună de fiecare dată), în special, din cauza neprezentării

reprezentantului reclamantului la următoarele date: 1 septembrie 2003 (prima ședință în cadrul procedurilor redeschise), 7 noiembrie 2003, 8 decembrie 2003, 17 februarie 2005, 17 martie 2005, 9 iunie 2005 și 25 august 2005.

20. Alte trei ședințe au fost amânate cu o lună la solicitarea lui V.: la 6 octombrie 2003, 9 decembrie 2004 și 30 ianuarie 2006.

21. La 5 februarie 2004, în vederea stabilirii prejudiciului cauzat părții sale a casei, reclamantul a solicitat întocmirea unui nou raport de expertiză. V. a susținut cererea. La 9 februarie 2004, au fost formulate întrebările pentru experți și, la 20 februarie 2004, instanța a indicat părților să suporte cheltuielile de expertiză în mod egal. În urma vizitării la 26 octombrie 2004 a părții casei care aparține reclamantului, la 8 noiembrie 2004, Institutul Republican pentru Expertiză Judiciară și Criminalistică („IREJC”, o instituție de stat) a expediat raportul de expertiză instanței de judecată. Raportul a confirmat, în mare măsură, constatările din cele două rapoarte de expertiză precedente și a evaluat prejudiciul cauzat casei reclamantului la MDL 125,174 (EUR 7,784). De asemenea, în acesta s-a constatat că procesele de deformare a casei încă nu s-au stopat și că, după efectuarea unor reparații minore, au apărut noi fisuri. La 15 aprilie 2005, instanța judecătorească a admis obiecțiile lui V. la raportul de expertiză și a dispus întocmirea unui nou raport de către IREJC. La 13 mai 2005, IREJC a remis dosarul instanței, fără însă a întocmi raportul. La 19 mai 2005, experții desemnați pentru întocmirea raportului au fost citați în instanță, însă aceștia nu s-au prezentat la ședința din 5 iulie 2005. La 29 noiembrie 2005, V. a solicitat întocmirea unui alt raport de expertiză. La 6 decembrie 2005, instanța judecătorească a expediat IREJC o cerere privind întocmirea unui nou raport de expertiză, însă, la 19 decembrie 2005, IREJC a restituit dosarul pe motivul că V. nu a plătit IREJC costul acesteia, după cum a fost dispus de instanță. Reclamantul a susținut că el nu dorea un alt raport, deoarece raportul precedent confirma poziția lui. La 30 ianuarie 2006, instanța judecătorească a dispus ca ambele părți să suporte cheltuielile IREJC și a dispus întocmirea unui nou raport. În observațiile sale din septembrie 2006, Guvernul a informat Curtea că IREJC nu întocmise încă raportul de expertiză și a solicitat permisiunea de a prezenta acest raport Curții când va fi gata. Până în prezent, un astfel de raport nu a fost prezentat.

22. Cauza este încă pendinte pe rolul Judecătoriei Buiucani.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

23. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Prodan v. Moldova* (nr. 49806/99, ECHR 2004-III (extrase)).

2. Suplimentar, prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, în vigoare la acea dată, sunt următoarele:

Articolul 5. Pornirea pricinii civile de către instanța de judecată

„Instanța de judecată începe judecarea pricinii civile:

...

3) la cererea persoanei, fizice sau juridice, care se adresează pentru apărarea unui drept al său ori a unui interes ocrotit prin lege; ...”

TITLUL AL CINCILEA**EXECUTAREA HOTĂRÂRILOR JUDECĂTOREȘTI****Articolul 336. Hotărârile instanțelor de judecată și ale altor organe, care urmează să fie executate**

„Se execută conform regulilor stabilite de prezentul titlu al codului:

1) hotărârile ... date de instanțele de judecată în pricinile civile: ...”

Articolul 337. Documentele de executare silită

„Documentele de executare silită sunt:

1) titlurile executorii ... eliberate în baza hotărârilor ... instanțelor de judecată;”

Articolul 338. Eliberarea titlului executor

„Titlul executor se eliberează de către instanță creditorului-urmăritor, după ce hotărârea a rămas definitivă

Titlul executor se dă la mână creditorului-urmăritor sau, la cererea acestuia, se trimite spre executare nemijlocit în subdiviziunea teritorială a Departamentului de executare a deciziilor judiciare pe lângă Ministerul Justiției.”

Articolul 343. Prezentarea documentului de executare silită spre executare

„Executorul judecătoresc începe executarea hotărârilor la cererea persoanelor, enumerate în articolul 5 din prezentul cod”

Articolul 349. Controlul asupra executării hotărârilor

„Controlul asupra executării juste și la timp a hotărârilor judecătorești se exercită de către judecător. ”

Articolul 359. Măsurile de executare silită

„Măsurile de executare silită sunt următoarele:

1) urmărirea bunurilor debitorului prin punerea unui sechestru pe bunuri și prin vânzarea lor; ...”

ÎN DREPT

3. Reclamantul a pretins că neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa a încălcat drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. În continuare, el s-a plâns de durata excesivă a procedurilor judiciare.

Articolul 6 § 1 al Convenției, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil și într-un termen rezonabil, ... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ...”.

Articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor”.

26. El s-a mai plâns de lipsa recursurilor efective în ceea ce privește pretențiile sale, contrar articolului 13 al Convenției, care prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv instanței naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

4. În continuare, el s-a plâns în temeiul articolelor 14 și 17 ale Convenției, fără însă a da detalii. Articolul 14 prevede următoarele:

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Articolul 17 prevede următoarele:

„Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta Convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de această Convenție.”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

5. Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolelor 14 și 17 sunt nefondate. El nu a prezentat nicio probă pentru a le susține și în dosar nu există nimic care le-ar sprijini.

Prin urmare, aceste pretenții sunt vădit nefondate, în sensul articolului 35 § 3 al Convenției, și urmează a fi respinse în temeiul articolului 35 § 4.

6. Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolelor 6 și 13 ale Convenției, precum și în temeiul articolului 1 al Protocolului nr. 1, ridică chestiuni de fapt și de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului. Niciun alt temei pentru a le declara inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va purcede imediat la examinarea fondului pretențiilor relevante.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ȘI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 PRIN NEEEXECUTAREA HOTĂRÂRII JUDECĂTOREȘTI DEFINITIVE DIN 27 MAI 1999

7. Reclamantul s-a plâns de încălcarea drepturilor sale garantate de articolele de mai sus ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa.

8. Guvernul a susținut că hotărârea din 27 mai 1999 pronunțată în favoarea reclamantului a fost casată și că, din momentul adoptării acesteia, autoritățile au întreprins toate măsurile rezonabile în vederea executării hotărârii. Mai mult, nicio altă hotărâre în favoarea reclamantului nu a devenit definitivă.

9. Curtea reiterează că o „pretenție” poate constitui un „bun”, în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, dacă ea este suficient de certă pentru a fi executorie (a se vedea *Prodan v. Moldova*, citată mai sus, § 59). Reclamantul a avut o hotărâre definitivă pronunțată în favoarea sa și, astfel, avea un „bun”. De asemenea, ea reamintește că redeschiderea procedurilor judiciare și casarea unei hotărâri definitive „nu pune la îndoială caracterul executoriu al [acelei hotărâri]” și, prin urmare, nu scutește autoritățile de responsabilitatea lor pentru neexecutarea hotărârii în perioada în care aceasta a fost în vigoare (*Popov v. Moldova (nr. 1)*, nr. 74153/01, § 55, 18 ianuarie 2005). Deoarece nu a fost formulată nicio pretenție cu privire la redeschiderea procedurilor, această chestiune nu va fi examinată de Curte.

10. În această cauză, hotărârea din 27 mai 1999 a rămas neexecutată timp de aproape trei ani, până la 25 aprilie 2002, când aceasta a fost casată. Curtea notează afirmațiile Guvernului precum că, chiar din momentul

adoptării acesteia, autoritățile au întreprins toate măsurile în vederea executării hotărârii (a se vedea paragraful 31 de mai sus). Prin urmare, reclamantul a solicitat în mod adecvat autorităților să execute hotărârea. Suplimentar, la 10 iulie 2000, reclamantul a informat instanța judecătorească națională despre neexecutarea hotărârii și a solicitat schimbarea modului de executare a acesteia (a se vedea paragraful 9 de mai sus). Dintr-un motiv necunoscut, instanța judecătorească națională a răspuns la această solicitare abia la 13 aprilie 2001, adică 9 luni mai târziu.

34. Prin urmare, instanța judecătorească, care la acea dată avea sarcina de a supraveghea executarea hotărârilor sale (a se vedea paragraful 24 de mai sus), cunoștea faptul că hotărârea adoptată în favoarea reclamantului nu a fost executată și era obligată să asigure executarea acesteia. Totuși, ea nu a întreprins nicio acțiune până în aprilie 2001, când a dispus schimbarea modului de executare. O plângere care se referea în special la întârzierea în executare, depusă la Curtea Supremă de Justiție, a fost respinsă în februarie 2001 și nu a dus la reactivarea imediată a procedurilor (a se vedea paragraful 14 de mai sus).

35. Mai mult, în pofida schimbării modului de executare și eliberării unui nou titlu executoriu la 4 iulie 2001, autorităților le-a luat încă jumătate de an pentru a întreprinde prima încercare serioasă de a executa hotărârea, prin expunerea la licitație, în ianuarie 2002, a părții casei care aparținea lui V.

36. Luând în considerație faptul că primele eforturi serioase în acest sens au fost întreprinse aproape peste doi ani după ce hotărârea a devenit definitivă, Curtea consideră că autoritățile nu au întreprins toate măsurile rezonabile pentru a asigura executarea hotărârii. Guvernul nu a explicat această întârziere.

37. În ceea ce privește pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, Curtea reamintește că, potrivit practicii sale, „nerecuperarea unei datorii, din cauză că debitorul nu posedă bunuri, nu poate fi imputată statului pârât, decât și în măsura în care această omisiune este imputabilă autorităților naționale” (a se vedea, printre altele, *Poláčik v. Slovakia*, nr. 58707/00, § 64, 15 noiembrie 2005). Totuși, în prezenta cauză, problema nu era în lipsa de bunuri a debitorului, deoarece V. dispunea de un imobil care putea fi folosit pentru executarea hotărârii. Într-adevăr, atunci când executorul a decis să întreprindă acțiuni concrete în vederea executării hotărârii, el a putut să o facă (a se vedea paragrafele 13 și 14 de mai sus). Guvernul nu a explicat omisiunea autorităților de a întreprinde asemenea acțiuni mai devreme.

Prin neluarea măsurilor necesare pentru executarea hotărârii din 27 mai 1999, autoritățile naționale au împiedicat reclamantul să beneficieze de rezultatul benefic al litigiului său.

11. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 (*Immobiliare Saffi v. Italy* [GC],

nr. 22774/93, §§ 59 și 74, ECHR 1999-V; *Popov (I)*, citată mai sus, §§ 58 și 64 și *Istrate v. Moldova*, nr. 53773/00, §§ 55 și 61, 13 iunie 2006).

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE DURATA DE EXAMINARE A CAUZEI DUPĂ REDESCHIDEREA PROCEDURILOR

12. Reclamantul s-a mai plâns, în temeiul articolului 6 al Convenției, de durata excesivă a procedurilor.

40. Guvernul a susținut că autoritățile au acționat cu suficientă diligență și că majoritatea amânărilor în această cauză a fost rezultatul comportamentului părților. El a făcut referire la amânarea ședințelor de judecată de șapte ori la cererea reclamantului (a se vedea paragraful 19 de mai sus). În plus, a fost nevoie de a întocmi mai multe rapoarte de expertiză, ceea ce, de asemenea, a sporit durata totală a procedurilor.

41. Curtea notează că procedurile în această cauză s-au sfârșit în mai 1999, însă hotărârea judecătorească definitivă nu a fost executată până la casarea acesteia în aprilie 2002. Deoarece perioada de neexecutare a fost deja luată în considerație la examinarea pretențiilor de mai sus formulate în temeiul articolului 6 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, Curtea va examina perioada care a urmat după casarea din 25 aprilie 2002 și, până în prezent, ținând cont, de asemenea, de faptul că procedurile se mai află încă pe rolul primei instanțe. Prin urmare, perioada care trebuie luată în considerare este de aproape cinci ani.

42. Curtea reiterează că rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei, ținând cont de criteriile stabilite în jurisprudența sa, în special, complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților relevante și importanța cauzei pentru reclamant (a se vedea, printre multe altele, *Frydlender v. France* [GC], nr. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII și *Humen v. Poland* [GC], nr. 26614/95, 15 octombrie 1999, § 60).

43. Curtea consideră că această cauză nu a fost deosebit de dificilă pentru a fi soluționată și că o hotărâre irevocabilă a instanței judecătorești a fost deja pronunțată la 27 mai 1999. Unicul factor care a complicat procedurile și care a fost unicul motiv pentru dispunerea redeschiderii acestora în anul 2002 a fost necesitatea întocmirii unui nou raport de expertiză cu privire la prejudiciul cauzat casei reclamantului. Acest factor va fi luat în considerație la examinarea comportamentului părților.

44. În ceea ce privește comportamentul reclamantului, Curtea împărtășește doar parțial poziția Guvernului precum că el a contribuit la durata de examinare a cauzei. Reclamantul a solicitat amânarea examinării cauzei de șapte ori și perioada totală a amânărilor, care au rezultat în urma demersurilor acestuia, a constituit aproximativ șapte luni. Prin urmare, Curtea nu va lua în considerație aceste șapte luni de întârziere în examinarea

cauzei și nici alte trei luni de întârziere care s-au datorat demersurilor lui V. de amânare (a se vedea paragraful 19 de mai sus).

45. În ceea ce privește comportamentul autorităților, Curtea notează că, după cinci ani de la redeschiderea procedurilor, cauza se află încă pe rolul primei instanțe și că o hotărâre în acest sens încă urmează a fi adoptată. Ea mai notează că majoritatea întârzierilor în examinarea cauzei s-au datorat obținerii celor trei rapoarte de expertiză (a se vedea paragrafele 18 și 21 de mai sus), suplimentar celui efectuat în cadrul procedurilor inițiale.

46. Este adevărat că obținerea rapoartelor de expertiză, pe care instanța judecătorească națională în mod rezonabil le considera necesare pentru adoptarea hotărârii, este un factor care explică parțial durata procedurilor. Mai mult, efectuarea rapoartelor suplimentare a fost solicitată de către părțile în proces. Totuși, Curtea consideră că instanțele judecătorești, care au discreția de a respinge cererile părților cu privire la efectuarea rapoartelor suplimentare pe care le consideră că nu sunt necesare, nu trebuie să permită întârzierea nerezonabil de îndelungată a examinării cauzei. Curtea reamintește că „principala responsabilitate pentru întârzierea datorată opiniilor experților este, în cele din urmă, a statului” (a se vedea *Capuano v. Italy*, hotărâre din 25 June 1987, Seria A nr. 119, p. 14, § 32 și *Ciborek v. Poland*, nr. 52037/99, § 55, 4 noiembrie 2003). În acest sens, este, de asemenea, relevant faptul că ambele rapoarte de expertiză, din 2003 și 2004, au fost efectuate de către instituții de stat și că, după cum se pare, instanța de judecată nu a întreprins nicio măsură pentru a asigura prezentarea la timp a rapoartelor.

47. În special, Curtea notează că au existat întârzieri în examinarea cauzei care nu au fost explicate. După casarea din 25 aprilie 2002 doar din motivul că s-a considerat necesar de a obține un raport de expertiză mai calificat, instanța judecătorească națională a dispus întocmirea unui astfel de raport abia la 12 noiembrie 2002. Nu a fost dată nicio explicație pentru această întârziere. Mai multe amânări inexplicabile au avut loc în timpul procesului de întocmire a rapoartelor de expertiză, cum ar fi perioada între 20 februarie 2004, când cererea instanței a fost expediată experților, și 26 octombrie 2004, când experții au vizitat casa în cauză (a se vedea paragraful 21 de mai sus). Ultimul raport de expertiză a fost dispus la 30 ianuarie 2006 și se pare că acesta încă nu a fost efectuat. În plus, experții nu s-au prezentat la ședințele de judecată fără nicio explicație. Lipsa de diligență în comportamentul experților este vizibilă, precum și omisiunea instanței de a lua măsuri în acest sens. De asemenea, este surprinzător faptul că instanța judecătorească a considerat necesar să dispună întocmirea unui alt raport de expertiză, deși concluziile celor trei rapoarte precedente au fost în favoarea reclamantului. Chiar dacă unele rapoarte de expertiză ar fi putut fi invalidate din cauza unor greșeli procedurale, Curtea consideră că repetarea unor astfel de greșeli în cadrul examinării aceleiași cauze relevă existența unor deficiențe serioase în procedura stabilită de stat pentru obținerea rapoartelor

de expertiză (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Wierciszewska v. Poland*, nr. 41431/98, § 46, 25 noiembrie 2003 și *Pavlyulynets v. Ukraine*, nr. 70767/01, § 51, 6 septembrie 2005).

48. Mai mult, Curtea consideră că, atunci când procedurile sunt redeschise, instanțele judecătorești trebuie să dea dovadă de o diligență deosebită pentru a asigura finalizarea cât mai rapidă a acestor proceduri. Nicio astfel de diligență nu a fost vizibilă în această cauză, în care unicul motiv pentru redeschiderea procedurilor a fost pretinsa deficiență a raportului de expertiză și în care, aproximativ cinci ani mai târziu, această problemă specifică încă nu a fost remediată, în pofida faptului că au fost întocmite alte două rapoarte noi.

49. *In fine*, Curtea consideră că chestiunea discutată în procedurile în cauză era de o importanță crucială pentru reclamant, ținând cont de faptul că el locuia într-o casă declarată nelocuibilă încă în anul 1999.

50. În consecință, Curtea constată că cauza reclamantului nu a fost examinată într-un termen rezonabil. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 COMBINAT CU ARTICOLUL 6 § 1 AL CONVENȚIEI

51. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 13, de lipsa unui recurs efectiv în ceea ce privește pretenția sa formulată în temeiul articolului 6 al Convenției.

52. Guvernul a declarat că autoritățile nu erau responsabile de neexecutarea unei hotărâri care încă nu a fost adoptată, luând în considerație faptul că procedurile sunt încă pendinte pe rolul primei instanțe. Părțile aveau posibilitatea să conteste orice decizie procedurală.

53. Curtea reiterează că articolul 13 garantează dreptul de a se adresa efectiv autorităților naționale în privința unei preținse încălcări a cerinței impuse de articolul 6 § 1 de a examina cauza într-un termen rezonabil (a se vedea *Kudla v. Poland* [GC], nr. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI). Curtea reamintește că articolul 13 al Convenției cere existența prevederilor în legislația națională care să permită autorităților naționale competente să examineze fondul pretenției formulate în temeiul Convenției și să ofere redresarea corespunzătoare, chiar dacă Statele Contractante se bucură de o anumită marjă de apreciere cu privire la modul în care se conformează obligațiilor ce rezultă din această prevedere (a se vedea *Chahal v. the United Kingdom*, hotărâre din 15 noiembrie 1996, *Reports* 1996-V, pp. 1869-70, § 145). Recursul cerut de articolul 13 trebuie să fie unul „efectiv” atât în practică, cât și în drept. Totuși, un astfel de recurs este cerut doar pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (a se vedea *Metropolitan Church of Bessarabia and Others v. Moldova*, nr. 45701/99, § 137, ECHR 2001-XII).

54. În această cauză, Curtea a constatat o violare a articolului 6 § 1 în ceea ce privește neexecutarea hotărârii din 27 mai 1999 și durata de examinare a cauzei după redeschiderea procedurilor la 25 aprilie 2002.

55. Curtea notează că pretențiile reclamantului referitoare la neexecutarea unei hotărâri executorii și durata excesivă a examinării cauzei erau în mod clar „serioase și legitime” (a se vedea paragrafele 38 și 50 de mai sus). Guvernul nu a invocat nicio prevedere din legislația națională care ar fi permis reclamantului să întreprindă acțiuni pentru a accelera atât executarea hotărârii din anul 1999, cât și examinarea cauzei în urma redeschiderii procedurilor, precum și să obțină compensații pentru întârzieri. Mai mult, reclamantul a solicitat Curții Supreme de Justiție să strămute pricina în altă instanță, ținând cont de pretinsa tergiversare a examinării cauzei de către Judecătoria sectorului Buiucani, însă fără succes (a se vedea paragraful 11 de mai sus).

56. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 13 în ceea ce privește lipsa unui recurs în dreptul național cu privire la dreptul la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, garantat de articolul 6 § 1, precum și executarea la timp a unei hotărâri judecătorești definitive.

V. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

57. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă”.

A. Prejudiciu

13. Reclamantul a solicitat EUR 10,000 cu titlu de prejudiciu material, care a rezultat din devalorizarea în urma inflației a sumei acordate la 27 mai 1999. Reclamantul a mai pretins EUR 170,000 cu titlu de prejudiciu moral și costuri și cheltuieli. El s-a bazat pe rapoartele experților și informația Băncii Naționale a Moldovei privind ratele inflației pentru perioadele relevante.

59. Guvernul nu a fost de acord, susținând că, în lipsa unei hotărâri definitive a instanței judecătorești, nu poate avea loc nicio executare. Prin urmare, niciun prejudiciu nu putea fi cauzat ca urmare a neexecutării. În orice caz, reclamantul nu a prezentat nicio probă care ar susține pretențiile sale, iar orice prejudiciu suferit de el a fost rezultatul propriilor sale acțiuni.

60. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit prejudiciu și suferință ca rezultat al neexecutării hotărârii definitive din 27 mai 1999 timp aproape de trei ani. Mai mult, el a trebuit să locuiască

într-o casă nelocuibilă și periculoasă timp de mai mulți ani și a suferit din cauza incertitudinii procedurilor judiciare prelungite. Ținând cont de circumstanțele acestei cauze și hotărând în bază echitabilă, Curtea acordă reclamantului suma totală de EUR 2,900 cu titlu de prejudiciu material și moral.

B. Costuri și cheltuieli

61. De asemenea, reclamantul a solicitat rambursarea costurilor și cheltuielilor angajate în fața instanțelor judecătorești naționale și a Curții. El nu și-a argumentat pretențiile.

62. Guvernul a contestat aceste pretenții.

63. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor sale doar dacă s-a dovedit că acestea au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea *Zimmermann and Steiner v. Switzerland*, hotărâre din 13 iulie 1983, Seria A nr. 66, § 36). În această cauză, ținând cont de informațiile de care dispune și criteriile de mai sus, Curtea consideră rezonabil de a acorda reclamantului, care nu a fost reprezentat de un avocat, suma de EUR 100 cu acest titlu.

C. Dobânda de întârziere

64. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* inadmisibile pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolelor 14 și 17 ale Convenției, iar restul cererii admisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției în ceea ce privește neexecutarea hotărârii judecătorești definitive din 27 mai 1999;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în ceea ce privește neexecutarea hotărârii judecătorești definitive din 27 mai 1999;
4. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției în ceea ce privește durata excesivă de examinare a cauzei după redeschiderea procedurilor;

5. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 13 al Convenției din cauza lipsei unui recurs efectiv în ceea ce privește pretențiile reclamantului privind neexecutarea hotărârii judecătorești definitive și durata procedurilor;
6. *Hotărăște*
- (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 2,900 (două mii nouă sute euro) cu titlu de prejudiciu material și moral și EUR 100 (o sută euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
7. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 10 mai 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T. L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte